

Metlikovič Milos

Poštnina plačana v gotovini.

angelček

slovenski
mladini

Letnik 37 * 3 * 1928/29

Vsebinska k 3. številci: Lgh: Kako je pri nas v šoli. — Radivoj Rehar: Veliki dan. (Pesem.) — Andersen-Ksenija: O grdi mladi rački. — Joško Matko: Dva popotnika. — Radivoj Rehar: Sirota Anica in ribica. (Pesem.) — Ivan Albrecht: Jesen. (Pesem.) — Miroslav Kunčič: Muca je zbolela. (Pesem.) — Črniški: Dragi Marijini otroci! — Uganke, skrivalice in drugo.

Razpis nagrade.

Kot nagrado za rešitev vseh zagonetk v Angeljčku št. 5 razpisujemo: primerno mladinsko knjigo, kot si jo rešilec sam izbere, ali vezan Vrtec in Angelček 1922, 1925/26, 1926/27, 1927/28, ali molitvenik »Pri Jezusu« (z zlato obrezo). Nagrado pa more dobiti le en rešilec, ki ga določi žreb.

Uprava Vrta (Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 80) ima še nevezan Vrtec 1922 (Din 7), 1925 (Din 10), 1926 (Din 14), 1926/27 (Din 14), 1927/28 (Din 14), nevezan Angelček 1921 (Din 4), 1925 (Din 6), 1926 (Din 8), 1926/27 (Din 8), 1927/28 (Din 8), vezan Vrtec 1922, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28 in vezan Angelček 1919, 1921, 1922, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28.

V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtee (vezan) 1910, 1911, 1913—1917, 1921; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1923.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številčk) stane za leto 1928/29
Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Vole, stolni kanonik v Ljubljani,
Pred škofijo št. 8.

Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrta in
Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrta in Angelčka« (dr. Jožef
Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun
uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Zagonetke v 1. številki je prav rešila :

Žajek Jožica, Lichtenturnov zavod v Ljubljani.

Zagonetke v 2. številki so prav rešili:

Grossmann Marenka, Korker Marjana, Vuga Metka, Koše-
nina Pavla, Drolc Minka pri š. sestrah v Celju; Goršič
Stanko, Klemenc Branko, Ivan Čampa v Ljubljani; Ivan
Tomažin v Bukovščici; Anton Sava v Črnem Vrhu pri Gr.;
Vojko Arko v št. Vidu-Vizmarje; Stanko Blaznik, Katka
Kalan, Martina Oblak, Ivana Tolčjak, Marica Jelovčan, He-
lena Mrak, Marija Lotrič, Milena Levstek, Angela Kalan,
Marica Hafner, Zofija Tonja, Nani Mlinar, Terezija Žagar,
Danila Kranjc, v škofoji Loki.

Žreb je prisodil nagrado Metki Vuga.

Beseda ugankarjem.

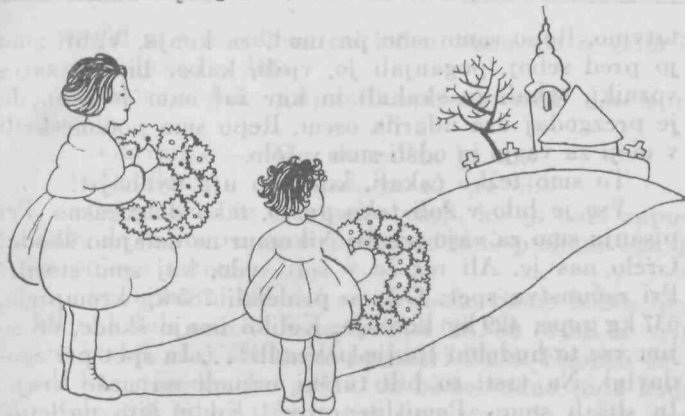
Ko boste brali teh-le par besedi, ki so namenjene rešitvi
»Številnice« v »Vrtcu« št. 2, str. 32, se boste razjezili in mi rekli:
»Poredneži!« Pa bomo kljub temu vseeno prijatelji.

Omenjena naloga spada v vrsto takozvanih »čarovnih« kva-
dratov. Kaj je kvadrat, menda veste? Kvadrat pa delimo z ozirom
na čarovnijo v dve vrsti: v kvadrat s sodimi števili manjših kva-
dratov, in v kvadrat z lihimi števili. Soda števila so 2, 4, 6, 8, 10 itd.,
liha pa 1, 3, 5, 7, 9 itd.

Čarovnija obstoji in tem, da je vsota števil v
ravnih vrstah navzdol in počez, kakor tudi v
vrstah, ki vežejo en kos kvadrata z drugim,
vedno enaka gotovo določeni številki. To število
se do'osi tako, da pomnožimo število kvadratov,
kolikor jih je v eni vrsti s srednjim številom
vseh dan'h števil. V eni vrsti je v naši nalogi
7 kvadratov, srednje število v vrsti 1-49 je 25.
Množili bomo torej 7×25 , kar da zahtevano šte-
vilo 175. Če bi imeli pet kvadratov in bi vanje
porazdelili štev. 1-25, bi bilo srednje število 13.
Srednje število dobiš, če prvo in zadnje število
sešteješ in vsoto razdeliš s štev. 2. To je — uče
no povedano — aritmetična sredina.

Zdaj pa k rešitvi! Rešitev je mogoča pač na mnogo načinov.
En način, kako pri čarovnih kvadratih z lihimi števili manjših
kvadratov prideš do pravilne rešitve je ta-le: Poišči si sredo kva-
drata, tam, kjer je v nalogi št. 25. V prvi spodnji polovici vpiši št. 1.
Število 2 in 3 vpiši vsakega v naslednjo vrsto, pa za en kvadrat nižje.
Naslednja štev. (4) bi morala priti še za en kvadrat nižje. Tega pa
ni; zato jo vpišemo v zgornji desni vogel kvadrata. Spet nama zmanjka
prostora; zato pa vpišemo št. 5 za eno vrsto nižje v levo stran kvadro-
tovo; štev. 6 in 7 pa ravno tako po vrsti kakor prej štev. 1 in 2. Kam
pa s štev. 8? Naprej v isti vrsti ne moremo, ker je že vse zastavljeno;
denemo jo za dva kvadrata pod štev. 7; potem gremo spet po vrsti
kakor prej s štev. 1, 2, 3. Za 10 nam že zmanjka prostora; zato jo
postavimo za eno vrsto kvadratov bolj na desno v najbolj zgornjo
vrsto, kakor prej štev. 4. Tako gre vse lepo naprej, dokler ne pri-
demo do štev. 21. Kam bi dali njeno sosedo (22)? Spodaj ni prostora;
zato jo denemo nad 21 prav v vrhni kvadrat. Zdaj gre do 28 vse
lepo po vrsti. Štev. 29 denemo kakor prej 22 zgoraj na 28 v najvišji
še prosti kvadrat (pod štev. 4). Od tu naprej gre stvar spet lahko
naprej. Kakor smo prej prenesli št. 5 na levo, prav tako naredimo
zdaj s štev. 30. Kar zgoraj pogledjte, kako se vrste številke, pa boste
kmalu imeli rešitev in čarovnijo v glavi. Pa z Bogom! J. L.

22	47	16	41	10	35	4
3	23	48	17	42	11	29
30	6	24	49	18	56	12
13	31	7	25	43	19	37
28	14	32	1	26	44	20
21	39	8	33	2	27	46
46	15	40	9	34	3	28

Lgh:

Kako je pri nas v šoli.

3. V novembru.

Vernih duš dan je bil. Ne bom ga pozabil. Že zato ne, ker smo pisali o njem celó šolsko nalogo. V njej sem napravil par velikih napak, ker sem zapisal, da smo vernih duš dan hodili od groba do groba in smo čakali vstajenja rajnkih. In spet sem zapisal, da so mnogi na grobovih našigali vence in natikali svečke na spomenike. Le, kako sem mogel zapisati tako neumnost? Gospod učitelj je dejal, da pišem brez glave.

V šoli se nam dobro godi. Kadar ni gospoda učitelja v šoli, smemo celó jesti. Vsak učenec ima s seboj celo zalogo sadja. In to je čudno: skoro nobeden noče jesti domačih jabolk. Vedno si sadje med seboj zamenjavamo. Dobretov Tinček ga dá meni, jaz pa njemu. Dobretova jabolka so najmanj trikrat okusnejša kakor naša. Tinček je pa drugačnih misli.

Okrog sv. Martina bi bil pa kmalu nesrečen. Na Jeranovi njivi je rasla lepa repa. Debela in okrogla. Petrov Jaka je odrval eno, jaz pa tudi eno, Fortunov Miha pa tudi eno in še vsi drugi tudi vsak po eno. In smo jo jedli, mislite? Ne, ne. Repo smo lepo obrezali, repnik smo pa vrgli v vodo, da bi zabrisali sled za

tatvino. Repo sámo smo pa imeli za konja. Valili smo jo pred seboj, poganjali jo, vpili, kakor bi bili zares vozniki, sekali in skakali in kar žal nam je bilo, da je prezgodaj ura udarila osem. Repo smo potem skrili v meji za vasjo in odšli smo v šolo.

To smo težko čakali, kdaj bo ura dvanajst!

Vse je bilo v šoli tako pusto, tako dolgočasno. Pri pisanju smo za vajo pisali: Nikomur ne delajmo škode! Grelo nas je. Ali res že v šoli vedo, kaj smo storili? Pri računstvu spet: Oče so pridelali 785 kg krompirja, 557 kg repe, 429 kg korenja. Koliko imajo škode, če so jim vse to hudobni ljudje pokradli? ... In spet pri zgodovini. Na vrsti so bili turški napadi na naše kraje. In slišali smo: »Pomislite otroci! Ko je žito najlepše zorelo, ko so naši vrtovi obetali najboljšo sadno letino, pa so pridrli ti vražji Turki v naše kraje in opustošili naša polja, požgali naše domove in uničevali naše vrtove...« In celó pri risanju smo morali risati repo; samo pri petju smo imeli pred njo mir.

Po šoli smo vzeli spet vsak svojega konja, pa smo zdrvili proti domu. Naslednji dan je dobil spet vsak prav tam svojega konja, novega seveda, in spet je šlo kakor za resnico.

Ali, ojoj! Tretji dan smo se ravno zaleteli na njivo, pa je kar naenkrat stopil pred nas Jeranov Pavle in bič mu je zažvižgal v roki in mahal je z njim brez ozira, kam je padlo. Kar razpršili smo se na vse strani in tekli, tekli, da se je za nami kadilo. Pavle pa ni odnehal. Dobro, da ni mogel za vsemi!

Iz šole grede potem nismo več upali mimo tiste njive. Kaj, če ni spet Pavle skrit v repi? Bolje se je ogniti. Tri dni nismo upali tam mimo v šolo in ko smo četrti dan spet šli mimo, je bila njiva že razorana. Pavle je še grozil s pestmi.

November! Veš, kaj ti bom še povedal? Pust si in grd. Tvoji dnevi so oblačni, pota so blatna, v šoli se kregajo, da nanosimo od sile blata v sobo, doma pa pravijo, da se povsod pozna, kamor stopi čevelj.

In bolezní prinašaš nam in drugim.
Glavana ni v šolo, ker kašlja, Kobilarja boli glava, Mihovec se je prehladil, Podplatniku je zdravnik pre-

povedal priti v šolo za cel teden, Slanovca že celih štirinajst dni ni v šolo.

Kako je bilo prijetno, ko smo vsak dan sproti klicali:

»Glavan!« — »Ga ni, ga ni, ga ni.«

»Kobilar!« — »Ga ni, ga ni, ga ni.«

Pa so nam še to veselje vzeli, ko so nam zapovedali, da mora en sam povedati tisti prijetni »ga ni« in ne ves razred.

Tudi jaz bi bil rad ostal doma. Samo bolan bi ne bil rad. Šole sem se že naveličal. Oh, da bi bil že velik! Da bi bil vsaj štirinajst let star! Naša Franica se mi zdi kar neumna, ko pravi, da bi še vedno rada hodila v šolo. Saj lahko tako pravi, ko pa ve, da v šoli zanjo ne marajo.

Zdaj smo začeli dolgčas preganjati z igrami. Pre-rokujemo. Vsak ima dolg in ozek trak iz papirja in na njem imamo — samo na eni strani — napisana razna imena. Papir zvijemo skupaj in tovariš mora potegniti za papir in vleči, dokler sam hoče. Ko preneha, papir obrnemo in mu povemo, kaj bo iz njega. Sosedov Jaka bo škratelj, Lovačev bo pajek, Štefeto bo ščurek... Ali se smejemo!

Pa še drugo igro imamo. Vso čitanko, vso računico in ves katekizem smo že prebrskali. Iščemo samih dolgih besedi. Prvo in zadnjo črko zapišemo, vmes pa naredimo toliko črt, kolikor ima beseda črk. Potem pa pokažemo to reč tovarišu in on že ve, kaj mora storiti. Vse črke mora uganiti, če ne ga pa obesimo na vislice. Kdor pa pride na vislice, je pa vsakega sram. Pa uganite, če morete, katero besedo si mislim s temile črtami: n - - - - - t? Ne bo nič, kaj? Vsi na vislice!

Čurnov Jaka ima stržka iz orehove lupine, Markovčev ima kar cel kolovrat. Meni ga bo tudi naredil. Dal mu bom zanj cel kos kruha.

V šoli in doma nam pa pravijo, da smo otroci...

Radivoj Rehar:

Vélikí dan.

Veste, kaj je tisoč let,
v vsakem letu tisoč ran,
v vsaki rani oster nož
in trpljenje dan na dan?

Narod naš je tisoč let
v sužne spone bil vkovan,
narod naš je tisoč let
bil nespoboden tlačan!

Veste, kaj je svóboda?
Svet od solnca obsijan —
pesem ptic, dehtenje rož
čez goró, poljé in plan?

Narod naš je svóboden,
s svóbedo obdarovan,
v svoji hiši svoj gospod,
v svetu cenjen, spoštovan!

Veste, kdo mu dal je to?
Dal mu véliki je dan,
ko postal je z brati brat,
brat — Jugoslovan!

Andersen-Ksenija:

O grdi mladi rački.

(Konec.)

»Ker sem tako grda!« si je mislila račka in je bolešno zaprla oči. Letela je naprej in do velikega močvirja je priletela, kjer so gnezstile divje race. Tu je ostala vso dolgo noč, zbita od srčne bolesti in od utrujenosti. Ko so naslednjega jutra divje race vzletele, so opazile novega tovariša.

»Kakšen strah je pa to?« so se smejale. Račka jih je spoštljivo pozdravila in potrpežljivo počakala, da se je nagledajo.

»Strašno grda si!« so povedale, ko so jo ogledale od vseh strani. »A to nas nič ne moti, če ne nameravaš izbirati neveste v naši družini.«

Ne, revše pač ni mislilo na nevesto. Bilo je srečno, da je smelo v miru ležati med bičevjem in se napajati iz močvirja.

Tako je minulo nekaj dni, ko sta prileteli dve divji goski. Bili sta še mladi, vendar ošabni in predrzni. »Bratec,« tako sta rački dejali, »silno nama ugajaš. Ali bi se nama ne priključil, da bi šli za srečo? V bližnjem močvirju so srčkane mlade goske, same gospodične. Tam bi si lahko izbral nevesto.«

Ko sta se tako norčevali, je zadonel oster pok in divji goski sta padli mrtvi v bičevje in voda se je pordečila od njih krvi. Pik, pok, so padali potem streli in cele jate divjih gosi so se dvigale iz močvirja. Od vseh strani je pokalo. Bil je velik lov. Lovci so bili obkolili jezero in splezali celo na drevje, ki se je sklanjalo nad vodo. Lovski psi so brodili po blatu in preganjali svoj plen. Vik in krik je bil vse na okoli, vse je odeval modrikast smodnikov dim. Uboga naša račka ni vedela kam od strahu. Vtahnila je glavo pod perut in se potuhnila. Naenkrat je pa stal tik nje velik, strašen pes. Iz gobca mu je visel dolg jezik in oči so se mu svetile od lovske strasti. S svojo mrzlo njuško (gobcem) je iskal mimo račke, zraven pa kazal

ostre zobe. Potem pa — čof! — je skočil v vodo in račka je bila rešena.

»Hvala Bogu!« si je oddahnila. »Tako sem grda, da me še pes ne povoha!« Ležala je potem tiho in nepremično, okrog nje pa so padale šibre v vodo in odjekal je strel za strelom.

Šele pod noč so odšli lovci. A zbegana živalca se še ni upala premakniti. Nepremično je čakala ure in ure. Potem je pa bežala iz nevarnega kraja. Nastal je vihar in morala se je upirati z vsemi močmi, da je prišla naprej. Slednjič je prišla do na pol podrte kočice, ki je bila tako vegasta, da sama ni vedela, na katero stran bi se zvrnila — zato je še stala. Račka je sedla na repek, da bi si oddahnila. Nič več ni mogla naprej. Tedaj je opazila, da visé vrata, ki vodijo v kočico, le na enem podboju tako postrani, da bi se lahko smuknilo skozi špranjo v izbo. In to je tudi storila.

Notri je živela stara ženica s svojim mačkom in kokošjo. Mačka je imenovala »sinek moj«. Pred njim je in delal grbo in če ga je kdo pobožal po hrbtu navzgor, so prasketale iskre iz njegovega kožuha. Kokoš pa je imela majhne, kratke nožice, zato jo je žena imenovala: »Kokoška kratkonožka.« In kokoška kratkonožka je pridno legla jajca in ženica jo je ljubila ko dete.

Naslednjega jutra so opazili bivalci v koči tujca. Maček je pihal, kura kokodajskala.

»Kaj pomeni ta vik in krik?« je ugibala starka in je šla pogledat. A ker ji je vid že pešal, je mislila, da je grda mlada račka, čokata in močna, že dorasla gos, ki je zašla.

»To je kaj redek plen!« se je razveselila. »Imeli bomo gosja jajca, če nisi gosak. No, bomo videli!« Tako je ostala račka na poskušnjo za tri tedne v koči, a jajec ni legla. Pa je bil maček gospod v hiši in kura gospa in vedno sta ponavljala: »Mi in svet!« Kajti mislila sta, da sta onadva že polovico sveta in sicer boljša polovica. Račka pa je o tem drugače mislila, vendar je molčala.

»Znaš leči jajca?« jo je vprašala kura.

»Ne.«

»Znaš presti, prasketati in delati grbo?« jo je vprašal maček.

»Ne.«

»Pa se vtikaš vmes, ko govoré pametni ljudje? Fej te bodi!«

Uboga račka je čepela potrta v kotu. Mislila je na sveži zrak in na solnce in je zahrepenela po vodi. Končno ni mogla več molčati. Kokoši je potožila svojo bol. »Kaj ti vse ne pade v glavo?!« se je razvnela kokoš. »To pride od brezdelja. Jajca bi legla ali pa vsaj predla, pa bi prešlo.«

»Tako lepo je plavati po vodi! Tako čudovito lepo, če se nad glavo zgrinjajo valovi pri potapljanju,« je vzdihnila račka.

»Čudna zabava! Zdi se mi, da nisi pri pravi pameti! Mačka vprašaj — ta je najpametnejša žival, kar jih poznam — če bi ga mikalo plavati po vodi. O sebi niti ne govorim! Ali pa vprašaj našo gospodinjo! Pametnejše stvari sploh ne dobiš na svetu. Misliš, da bi se njej ljubilo plavati po vodi?«

»Ne razumete me,« je žalostno dejala račka.

»Če te mi ne razumemo, kdo pa naj te razume, sitnost sitna! Ali misliš, da si pametnejša od mačka in stare gospe? Da ne govorim o sebi. Ne domišljuj si, otrok, in rajši zahvali Boga za vse dobrote, ki si jih deležna pri nas. Ali ne sediš v topli izbi in se od nas še lahko kaj naučiš? A ti si neumnica! Ni prijetno živeti v tvoji družbi! Veruj mi, jaz ti hočem le dobro; pravim ti čisto resnico, in baš v tem lahko spoznaš svoje prave prijatelje. Glej, da se naučiš leči jajca ali presti ali iskre užigati!«

»Mislim, da je najboljše, če poletim v širni svet,« je dejala račka. »Kar poleti!« je dejala kokoš. In račka se je napotila v svet. Kmalu je našla vodo, kjer je lahko plavala in se potapljala; a vse živali so jo gledale postrani, ker je bila tako grda.

Prišla je jesen. Listje v gozdu je porumenelo, veter je pihal vanje in ga podil po zraku. Oblaki so viseli na nebu kakor sivi, težki mehovi in brila je mrzla sapa. Na plotu je čepel vran in krakal »mraaz, mraaz!«.

Kar zazebló je, če si ga pogledal. To so bili hudi časi za ubogo račko.

Ko je nekega večera zahajalo solnce, je zletela iz grmovja jata lepih, velikih ptic. Račka še nikoli ni videla tako lepih. Perje teh letalcev se je svetilo ko bela svila in tiho so nagibali glave na dolgih, vitkih vratovih. Bili so labodje. S čudnim vzkrikom so razširili peroti in so odleteli iz mrzlih krajev na jug, do nezamrznjenih vodá. Račka je gledala za njimi, kako so se dvigali više in više in srce se ji je širilo od hrepenenja. Stegnila je vrat visoko za njimi in je kriknila tako presunljivo in čudno, da se je sama prestrašila. Nikoli ne bo pozabila teh lepih ptic. Ko so zgibile na obzorju, se je račka potopila globoko pod vodo, da bi skrila svojo bolešt. Dasi ni poznala imena lepih ptic in ni vedela, kam so odletele, je vendar čutila za njimi nekaj nepojmljivega. Ni jim zavidala lepote — kako bi ji prišlo kaj takega na misel, ubogemu, zaničevanemu bitju, ki bi bilo srečno, ko bi ga race trpele med sabo!

Ne — ljubila je te ptice s tiho bolečino.

Zima je postala mrzla, ledenomrzla. Račka je plavala venomer v krogu, da bi ji voda ne zamrznila; a vsako noč je krog postajal manjši. Že je okrog in okrog pokal led, dasi je krepko veslala z nožicami. Slednjíč je omagala in led se je strnil okoli trudne, premrzle živalce.

Na srečo je tedaj prišel mimo kmetič. Opazil je račko, razbil z leseno coklo led in vzel živalco domov. Tam si je opomogla. Ko so se pa hoteli otroci z njo igrati, je mislila preplašena račka, da ji hočejo kaj hudega. V strahu je zletela naravnost v skledo mleka, da se je mleko razlilo. Prestrašena kmetica je plosnila z rokami. Račka pa je mislila, da je to znak za nov napad, in je zletela v dežo masla in od tam se je zaletela v žakelj moke. Jój! Kakšna je bila! Kmetica se je jezila, skušala jo je zadeti z loparjem, otroci so pá vpili, se smejali in prekopicavali, ko so jo skušali ujeti. Dobro, da so bila tedaj vrata odprta! Tako je račka srečno ušla. Vsa omamljena od strahu je obležala pod golim grmovjem v sveže zapadlem snegu.

Preveč bi bili žalostni, vi otroci, ko bi vam hotel popisati vse trpljenje in pomanjkanje, v katerem je živela račka to hudo zimo. A naposled je tudi zima minila, in nekega dne, ko je solnce že topleje sijalo, se je znašla račka na nekem jezeru, obraslem z bičevjem. Škrjančki so peli, grmičevje je cvetelo, pomlad je bila prišla.

Tedaj je račka veselo stresla peroti. Pri vsem trpljenju sta ji peroti močno zrasli in preden se je zavedla, sta jo dvignili in odnesli v lep, velik vrt. Tam so dehtele majnice in nagibale cvetoče veje k jasnemu jezeru sredi vrta. Kako lepo, kako pomladansko sveže je bilo vse naokoli! Nenadoma je zavilo izza ovinka pet lepih, belih labodov, ponosno in mirno, kot je to že njih navada. Račka je spoznala prelepe ptice, ki jih je bila srečala jeseni in se je tedaj čutila nesrečno kot še nikoli.

»Poletela bom h kraljevskim pticam!« je vzkliknila. »Morda me bodo ubile, ker se upam tako grda v njih bližino? A boljše umreti med njimi ko pa, da me preganjajo race, kavsajo kokoši, suva dekla, in da pozimi umiram od lakote in mraza!« In spustila se je v vodo ter je plavala labodom nasproti. Komaj so jo pa labodi zapazili, so ji že hiteli nasproti z razprostrtimi perotni.

»Ubijte me!« je dejala uboga račka, nagnila glavo nad vodno gladino in pričakovala smrtnega udarca. A kaj je zagledala v vodnem zrcalu? Zagledala je pod sabo lastno sliko: ne temnosivega, čokatega ptiča, ne, zagledala je lepega belega laboda! Kar je ležalo v labodjem jajcu, bo labod, četudi se je izvalilo v račjem gnezdu.

Zdaj je z lahkim srcem gledala na trpljenje in preganjanje, ki ga je prestala, kajti tem bolj je znala ceniti sedanjo srečo. Labodje so jo obkolili in božali s kljuni v pozdrav.

Kmalu so prišli otroci na vrt, metali kruh in zrnje v vodo in najmlajši je vzkliknil: »Glejte! Nov labod!« Tudi drugi so se razveselili: »Dà, priletel je nov labod!« Hiteli so k materi, ploskali od veselja in ji naznanili veselo novico. Vsi so trdili: »Novi labod je najlepši!

Tako mlad in ljubek je!« Stari labodje so se pa klanjali.

Tedaj je bila »račka« v zadregi in je skrila glavo pod peroti.

Velika sreča jo je zmedla, a ni je naredila ošabne, kajti plemenito srce ne postane nikoli ošabno. Spomnila se je, kako so jo zaničevali in preganjali, ker je bila tako »grda«, zdaj pa so jo imenovali najlepšo med temi lepimi pticami. Majnice so sklanjale cvetoče veje pred njo, solnce jo je grelo toplo in božajoče. Tedaj je razprostrla peroti, stegnila vitki vrat in vzkliknila iz dna srca: »Še sanjalo se mi ni o taki sreči, ko sem bila še grda mlada račka!«

Jožko Matko:

Dva popotnika.

Dva popotnika sta hodila po svetu. Ko sta že dolgo potovala, sta opazila, da jima je pošel že skoro ves živež. Ničesar drugega nista imela več v torbi kakor samo še pečenega kokotka, ki je bil pa tako majhen, da bi se ž njim ne bil mogel niti eden nasiti. Ker se nista mogla zediniti, kako bi si razdelila pečenega kokotka, sta se naposled dogovorila takó: Ko pojmeta spat, se jima bo gotovo kaj sanjalo. Kateri bo imel lepše sanje, tisti naj dobi kokotka.

Res ležeta oba in zaspita.

Proti jutru se zbudi prvi popotnik in vpraša svojega še napol zaspanega tovariša, naj pove, kaj se mu je lepega sanjalo.

»Povej ti prej!« mu je odgovoril tovariš.

»Jaz še napol spim.«

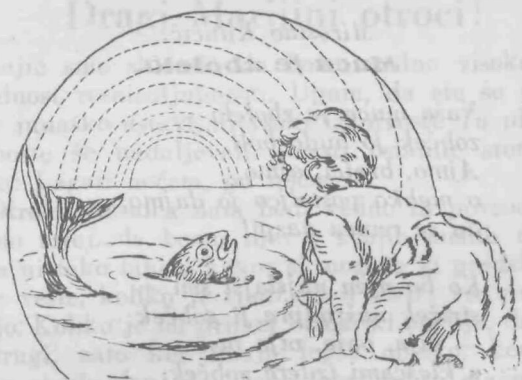
»Meni se je sanjalo, da sem videl lepo zlato košaro. V tej košari so spravljali angeli popotnike v nebesa. Tudi jaz sem sedel v tisto košaro in sem prišel srečno pred božji prestol.«

»Čudno!« je rekel drugi. »Meni se je ravno to sanjalo. Ko sem pa videl, da so se nebeška vrata zaprla za teboj, sem si mislil: lačen itak ne prideš iz nebes. Zato sem brž vstal in sem kokotka že ponoči pojedel.«

Radivoj Rehar:
Sirota Anica in ribica.

Šla je sirotica Anica
 gledat, kje njena je mamica,
 šla preko polja širokega
 tja do morjá je globokega.

Tamkaj ob bregu se solnčila
 v morju prelepa je ribica,
 njej se je reva potóžila,
 svoje gorje ji razlózila:

»Ribica, ribica, dober dan!
 Daj, me prenesi na ono stran;
 daj, ah, prenesi me daleč tja,
 kjer je zdaj mamica moja doma!«

Ribica z repkom je zmignila,
 glavo iz vode je dvignila,
 revico Anico gledala
 pa ji sočutno povedala:

»Če bi nosila te venomer,
 rano od jutra in pozno v večer,
 in od večera do belega dne,
 še bi nikoli ne prišla do nje,
 še bi nikoli ne prišla do tja,
 kjer je zdaj mamica tvoja doma...«

Ivan Albreht:

Jesen.

Na trati zadnji cvet vzdrhteva,
 megle razprezajo se čez in čez,
 tu tam še ptič pogostoleva,
 poslednje listje pada z brez.
 Vse krajši so, otožni dnevi,
 gozd se zlati in rumeni,
 po polju sever se sprehaja,
 za goro zima že preži.

Miroslav Kunčič:

Muca je zbolela.

Naša muca je zbolela —
 zobček jo hudo boli.
 Ajmo, bratci, ajmo,
 v mehko posteljco jo dajmo,
 da se revica naspil!

Ko bo njen najslajši sen —
 striček naš odpre ji gobček
 — vija, vaja, vija ven —
 s kleščami izdere zobček.

Stric prihaja, grdo gleda.
 »Kaj vam pravim, ljubčki moji!
 Ta, ki milo tu mijavka —
 je hinavka!
 Vso nam smetano in mlekece
 davi v shrambi je popila;
 da po šapicah tatinskih
 ne bi zlobnica dobila,
 se domisli zvita buča,
 in se bolno naredi...

Ali jaz ji že pokažem!
 Kje je, ljubčki moji, šiba?
 Z njo pet gorkih ji primažem —
 pa bo zdrava spet ko riba!

Črniški:

Dragi Marijini otroci!

Zadnjič smo sklenili, da bomo vedno visoko cenili čednost resnicoljubnosti. Upam, da ste se pretekli mesec junaško ustavljali vsaki lažnivosti. Ta plemeniti boj boste še nadaljevali. Zvesti ostanite storjenemu sklepu: Lagati nočem, pa nočem!

Otroci! Resnica nam bodi vedno in povsod sveta! Pazimo torej, da bomo tudi v svojih mislih resnični. To pa ni tako lahko, kakor si mogoče vi predstavljate. Vi ne veste, koliko je ljudi, ki o sebi vse previsoko mislijo. Koliko je na primer otrók, ki mislijo, da so več ko drugi, zato ker imajo lepšo obleko, ker imajo bogate starše, lep glas, lepe lase, dobro glavo. Vsi ti se motijo v svojih mislih. Da se tudi nam kaj takega ne prigodi, prosimo Boga, da nas močno utrdi v čednosti p o n i ž n o s t i.

Katekizem nam odgovarja tako lepo in jasno na vsa vprašanja, ki se tičejo naše duše. (Imejte ga zatorej radi tudi, ko odrasete!) Na vprašanje: Kaj je ponižnost? odgovarja takole: Ponižnost je tista čednost, s katero vse dobro pripisujemo Bogu, priznavamo pa svojo lastno slabost in grešnost in se zato radi ponižujemo.

Imate pri hiši kakega prav majhnega otroka? Ako ne, si ga oglejte kje pri sosedih. Kaj more taka mala stvarca, omotana s povoji? Nič! Mama mora veliko skrbeti zanjo. Tako otrochè mora mama dojeti in pitati, prenašati s kraja v kraj. Če pade, ga mora pobrati, ker samo ne more vstati. Ko se pomaže — in to se na ne-

srečo večkrat zgodi — ga mora očistiti. Ko joče, ga mora tolažiti. Kaj bi bila taka stvarca brez mame?

Otroci božji! V stvareh, ki se tičejo našega zveličanja (to je pa prva in poglobitvena in najvažnejša zadeva našega življenja), v teh stvareh smo pa mi popolnoma podobni malemu otročičku. Sami iz sebe prav nič ne zmoremo. Kaj bi bilo z nami, ako bi nas Bog ne bil oblekel z obleko posvečujoče milosti? Kolikokrat nas mora napajati z dejanskimi milostmi! In ko večkrat pademo v razne grehe, nas mora spet vzdigniti božje usmiljenje, ker sami ne moremo vstati. Če se človek onesnaži s smrtnim grehom, tedaj je Bog pripravljen, da mu očisti dušo z dragoceno krvjo svojega edinorojenega sina Jezusa Kristusa. Da lahko hodimo po poti, ki pelje v nebesa, nam mora sam Bog kazati pot s svojimi zapovedmi in svetim zgledom ter nas še podpirati in krepčati s svojim naukom.

Otroci moji! Obrnimo svoje oči proč od ničemurnosti tega sveta in pogledjmo rajši, kolikokrat smo že z grehi razžalili dobrotljivega Boga. Saj ne moremo vseh svojih grehov niti prešteti niti se vseh spominjati.

Mislimo torej v svojih srcih vedno ponižno o sebi! To se bo tudi kmalu na zunaj pokazalo. Ponižnost je preimenitna čednost. Ona je podlaga vseh drugih čednosti, ona nas obvaruje tudi veliko grehov. Svetó pismo ponižnost močno priporoča in svari pred napuhom. Koliko lepega so svetniki zapisali in povedali o čednosti ponižnosti!

Kako je pa z vašo ponižnostjo kaj, otroci božji? Da zvestè to, premislite tale vprašanja:

1. Ali se ne povzdigujem v svojih mislih večkrat čez druge?

2. Ali ne obešam vsakega dobrega dela, ki ga storim, na véliki zvon, in iščem, da me drugi hvalijo?

3. Mogoče opravljam kaka dobra dela samo zato, da me drugi vidijo in hvalijo?

4. Kako se obnašam, ko me po pravici grajajo?

Da bomo ta mesec zrasli zlasti v čednosti ponižnosti, si prizadevajmo za tole:

1. Ne govorimo takih stvari o sebi, ki bi nam bile v čast in hvalo.

2. Ne veselimo se nad tem, da nas drugi hvalijo.
3. Ne storimo ničesar zato, da bi nas drugi hvalili.
4. Ne opravičujemo se nikoli, kadar smo kaj pogrešili.

5. Ne prepuščajmo se nikoli prevzetnim mislim, s katerimi nas bi tako rada pasla naša domišljija.

Otroci Marijini! Ponižnost nam je vsem prav potrebna. Zato molimo, da nam jo Bog vsem podeli!

Z ljubljenim Sinom slednji čas
Marija blagoslavljaljaj vas!

Uganke, skrivalice in drugo.

1. Naloga.

V četverkotniku, ki ima devet predalov, deni v vsak predal — razen v srednjega — po tri fižole. Vseh fižolov skupaj je — kakor vidiš — 24. — Pokaži mi zdaj, kako moraš 20 fižolov tako razdeliti, dá jih bo ob vsaki strani četverkotnika po devet.

3	3	3
3		3
3	3	3

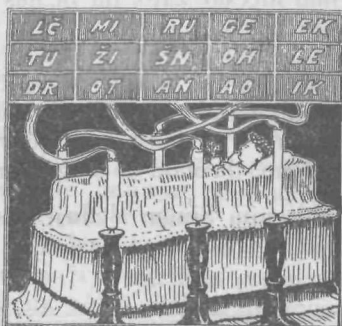
2. Čarobni lik.

(Miroljub.)

a a a a a a
b e e e e
i i k k k m n
o o o o p
p r r r r
r t
t

Sestavi pet besed, ki jih boš čital od leve na desno in od vrha navzdol. Pomen besed: čevljarsko orodje, sobna oprava, nehote puščen sadež, žensko ime, teža.

3. Mrliček.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Rešitve v 2. številki.

1. Skrit pregovor.

Najprvo vzamemo prvi zlog, potem tretji i. t. d. Potem gremo spet nazaj in vzamemo drugi, četrty, šesti zlog i. t. d.

Dobimo:

Česar je polno srce, rado iz ust gre.

2. Zagoneten napis.

Najprvo začnemo spodaj v desnem kotu pri K in gremo navzgor. Pri A se obrnemo na levo, od tu pa spet do R. Od R gremo vodoravno in se pred črko K obrnemo navzgor i. t. d. Dobimo:

Kjer je napuh, tamkaj je sramota: kjer je ponižnost, tam je modrost. Pr.

3. Rebus.

Ne stori danes, česar bi se moral sramovati jutri.